

Den eneste Sag paa Dagsorden var:

Første Behandling af Forslag til Lov om ekstraordinære Foranstaltninger fra Statens Side til Opretholdelse af Den sjællandske Bondestands Sparekasse.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 2087).

Sagen sattes til Forhandling.

Indenrigsministeren (Berntsen): Som ærede Medlemmer ville se, gaar det foreliggende Forslag ud paa at træffe Foranstaltninger til Genrejsning af Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Det er fremsat af mig i Folketinget; der er det undergivet Udvalgsbehandling, og der er i det andet Ting foretaget nogle Forandringer i det, men jeg kan tiltræde Forslaget, saaledes som det nu foreligger. Dog har jeg for et enkelt Punkts Vedkommende forbeholdt mig min frie Stilling, det er overfor Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal modtage det Tilbud, der er gjort fra Bankernes Side om at yde et Laan, uopsigeligt i 10 Aar til 3 pCt., eller om man skal lade Statskassen udrede et saadant Laan. Ellers kan jeg for de øvrige Forandringers Vedkommende tiltræde Forslaget, saaledes som Folketinget har affattet det. Og jeg maa maaske tilføje, at jeg har haft den Glæde at se, at dette Lovforslag er modtaget med Velvillie fra Medlemmer af alle Partier i det andet Ting. Ved den endelige Afstemning var der nogle enkelte Medlemmer af Højres Gruppe, der undlod at stemme, medens der ogsaa var Medlemmer af Højre i Folketinget, der varmt anbefalede Sagen og stemte for Lovforslagets Vedtagelse. Jeg tør maaske ogsaa i dette Ting paaregne den samme Velvillie, som Forslaget har mødt i det andet Ting.

Da jeg i Slutningen af forrige Aar overtog Indenrigsministeriet, havde Den sjællandske Bondestands Sparekasse været lukket i ca. 1 Maaned, og jeg maatte da overveje, hvad der helst burde gøres med Hensyn til denne Sag. Det var mig da klart, at jeg havde kun 2 Veje at gaa: Enten straks at overgive Sparekassen til Konkursbehandling med alle deraf flydende Ubehageligheder eller at undersøge, hvorvidt der var Chancer for med Held at fremsætte Forslag for Rigsdagen om en Genrejsning af Sparekassen. Jeg valgte det sidste, og det gjorde jeg af følgende Grunde. For det første viste der sig en stærk Stemning hos den sjæl-

landske Befolkning for at genrejse Sparekassen. I det hele taget maa jeg sige, at den sjællandske Bondestand er optraadt med stor Værdighed i denne Sag, den har ikke hengivet sig til Skrig eller Skraal eller tomme Demonstrationer, nej, den sjællandske Bondestand har ganske rolig overvejet det Spørgsmaal: Hvad kunne vi gøre for at genrejse denne Sparekasse, som vi have haft kær i mange Aar, og som vi have omfattet med saa stor Interesse? Og et Udslag af de Bestræbelser, der fandt Sted hos de sjællandske Bønder for at genrejse Sparekassen, var da det, at ca. 1,000 Personer tegnede en Garantikapital paa 6 Mill. Kr. Det kan jo ikke nægtes, at det virkelig var et Tegn paa, at det var Alvor hos den sjællandske Bondestand med at yde sin Bistand til en Genrejsning af Sparekassen. Dernæst har jeg set i Folketinget, at alle derværende Grupper og Partier ved det Forslag, der forelaa sidste Efteraar til Beslutning af Tinget, have udtalt deres Beredvillighed til at mildne Følgerne af de Ulykker, der ere skete ved Albertis Forbrydelser overfor Den sjællandske Bondestands Sparekasse, og jeg maatte da gaa ud fra — og jeg har ikke taget fejl heri —, at der i det mindste i Folketinget var en alvorlig Villie til at træffe Foranstaltninger til under en eller anden Form at mildne Følgerne af de skrækkelige Ulykker, der ere skete ved, at Sparekassen i Virkeligheden er gaaet fallit, og at Tabet er saa stort, som det desværre er. Men dernæst blev det mig ogsaa klart, at hvis Sparekassen gik fallit, vilde derved afstedkommes endnu større Ulykker end de allerede indtrufne for den sjællandske Befolkning, idet der var Mulighed for en Række Processer paa Grund af det udviklede Forhold, der har været mellem de to Institutioner, som Alberti ledede, nemlig Sparekassen og den saakaldte Smør-Eksportforening. Endvidere var det mig klart, at hvis Sparekassen blev overgivet til Konkursbehandling, vilde der foraarsages et meget betydeligt Tab, saa stort, at man desværre kan paaregne, at omtrent Halvdelen af Indskudskapitalen maatte siges at være tabt. Det forekom mig da ganske naturligt, at man maatte undersøge, om der var Mulighed for at træffe Foranstaltninger til Sparekassens Genrejsning. Jeg henvendte mig til de 5 Hovedbanker i København og indledede Forhandling med dem om Muligheden af, at Staten og de 5 Hovedbanker i nogen Maade kunde staa sammen